



NA RPW/69737/2023 P

Data: 2023-10-02

KOMENDANT  
Nadbużańskiego Oddziału Straży Granicznej  
im. 27 Wołyńskiej Dywizji Armii Krajowej

Chełm, dnia 02 października 2023r.

Egz. nr 2.

**Pan mjr SG Marcin NIEDZIELA**

KOMENDANT  
Placówki Straży Granicznej  
w Bohukałach

### WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

z kontroli nt. Przechowywanie, prawidłowość wystawiania mandatów karnych i terminowość rozliczania bloczków mandatowych (kontrola zadań regulaminowych/ustawowych oraz finansowo - gospodarcza), zrealizowanej w trybie zwykłym w Placówce Straży Granicznej w Bohukałach, 21-500 Terespol, Bohukały 33, ujętej w Planie Kontroli Wydziału Kontroli Nadbużańskiego Oddziału Straży Granicznej na 2023r.<sup>1</sup>. Kontrolę realizowano na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 2011r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020r., poz. 224 j.t.)<sup>2</sup> w terminie od 6 lipca 2023r. do 8 września 2023r. Kontrolę przeprowadził zespół kontrolerów w składzie<sup>3</sup>:

- 1) ██████████ - st. specjalista WK NOSG, kierownik zespołu kontrolerów;
- 2) ██████████ - st. specjalista WK NOSG;
- 3) ██████████ - st. specjalista WK NOSG.

Kontrola prowadzona była w sposób stacjonarny w siedzibie Placówki Straży Granicznej w Bohukałach w dniu 21.07.2023r. oraz zdalny w oparciu o pozyskane materiały i informacje z jednostki kontrolowanej, Pionu Głównego Księgowego NOSG i ██████████ - ██████████ NOSG.

Czynności kontrolne, w terminie kontroli, realizowano w wybranych dniach roboczych w pomieszczeniach służbowych Placówki SG w Bohukałach, komórki ds. kontroli. Przerwy w realizacji czynności kontrolnych nastąpiły w dniach od 14.08.2023r. do 4.09.2023r.

Funkcję kierownika jednostki kontrolowanej w okresie objętym kontrolą pełnił mjr SG Marcin NIEDZIELA. Bezpośrednim przełożonym ww. był Komendant Nadbużańskiego Oddziału Straży Granicznej w Chełmie.

Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w Książce kontroli Placówki Straży Granicznej w Bohukałach - wg Rdet Nr ██████████

#### I. Zakres kontroli i okres objęty kontrolą.

Zakres kontroli związany był z potrzebą sprawdzenia poziomu prawidłowości oraz terminowości realizacji obowiązków wynikających z obowiązujących przepisów i procedur związanych z nakładaniem grzywien w drodze mandatu oraz prowadzoną w jednostce organizacyjnej gospodarką mandatową. Zakres przedmiotowy kontroli obejmował:

<sup>1</sup> „Roczny plan kontroli do realizacji przez Wydział Kontroli Nadbużańskiego Oddziału Straży Granicznej w 2023r.”, z dnia 28.10.2022r. (RPW/81400/2022), – l.p. 9 planu.

<sup>2</sup> Zwana dalej ustawą o kontroli w administracji rządowej.

<sup>3</sup> Akta kontroli, dowód nr 14 str. 62

- 1) sprawdzenie rozwiązań organizacyjno - funkcjonalnych przyjętych w jednostce kontrolowanej w zakresie objętym tematem kontroli oraz przyjętych form sprawowanego nadzoru służbowego;
- 2) sprawdzenie legalności i rzetelności realizacji zapisów obowiązujących aktów prawnych, w tym wewnętrznych w zakresie procedur związanych z:
  - a) dokumentowaniem i ewidencją grzywien w drodze mandatu karnego nałożonych przez uprawnionych funkcjonariuszy w postępowaniu mandatowym;
  - b) rozliczaniem środków pieniężnych uzyskanych z tytułu nałożonych grzywien;
  - c) zapotrzebowaniem i rozliczaniem bloczków mandatowych;  
– jako czynności wykonywanych w formie papierowej i w systemie teleinformatycznym Portalu Usług Elektronicznych Ministerstwa Finansów<sup>4</sup>).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2022r. do 30 czerwca 2023r.

## II. Cel kontroli.

Celem kontroli była ocena prawidłowości realizacji zadań związanych z tematem kontroli, dokonana na podstawie ustalonego stanu faktycznego, przy zastosowaniu przyjętych kryteriów kontroli (legalność i rzetelność). Cel kontroli miał związek z potrzebą potwierdzenia zgodności realizacji ww. zadań z obowiązującymi przepisami, w tym wynikającymi z wewnętrznych aktów normatywnych Straży Granicznej.

Na powyższe składała się ocena prawidłowości pod względem legalności i rzetelności przyjętych w jednostce organizacyjnej rozwiązań organizacyjno - funkcjonalnych określających zadania jednostki kontrolowanej i poszczególnych funkcjonariuszy, w tym umocowań, do realizacji zadań w zakresie nakładania grzywien w drodze mandatów karnych oraz prowadzenia gospodarki mandatowej. Zgodnie z przyjętym zakresem przedmiotowym kontroli, celem kontroli było również sprawdzenie legalności i rzetelności realizacji zapisów obowiązujących aktów prawnych, w tym wewnętrznych w zakresie procedur związanych z dokumentowaniem i ewidencją grzywien w drodze mandatu karnego nałożonych przez uprawnionych funkcjonariuszy w postępowaniu mandatowym, rozliczaniem środków pieniężnych uzyskanych z tytułu nałożonych grzywien oraz zapotrzebowaniem i rozliczaniem bloczków mandatowych. Sprawdzeniu, w poszczególnych obszarach badawczych, podlegały również formy, poziom i skuteczność realizowanego nadzoru służbowego.

Celem kontroli, w związku z ujawnieniem nieprawidłowości, było także ustalenie przyczyn ich powstania, zakresu, skutków oraz osób odpowiedzialnych za ich powstanie, jak również zebranie informacji przydatnych do podejmowania decyzji i formułowania zaleceń zmierzających do ich wyeliminowania oraz usprawnienia funkcjonowania kontrolowanego obszaru.

## III. Ocena skontrolowanej działalności.

Czynności kontrolne realizowano stosując kryteria legalności i rzetelności.<sup>5</sup> Kontrolę przeprowadzono w oparciu o dokumentację służbową udostępnioną kontrolerom przez kierownika jednostki kontrolowanej, dokumentację pozyskaną z Pionu Głównego Księgowego NOSG i Wydziału Operacyjno - Śledczego NOSG<sup>6</sup> oraz pisemne wyjaśnienia.

Dla osiągnięcia zamierzonego celu kontroli, sprawdzeniu poddano 100% dokumentacji i ewidencji (całość populacji): grzywien w drodze mandatu karnego nałożonych przez uprawnionych funkcjonariuszy w postępowaniu mandatowym, dokumentacji rozliczania środków pieniężnych uzyskanych z tytułu nałożonych grzywien oraz dokumentacji zapotrzebowania i rozliczeń bloczków mandatowych. Powyższe stanowiło podstawę oceny

<sup>4</sup> Zwany dalej PUE.

<sup>5</sup> Przyjęte kryteria kontroli:

**legalności** – zgodność działania z przepisami prawa powszechnie obowiązującego, przepisami prawa wewnętrznego oraz innymi rozstrzygnięciami podjętymi w zakresie powyższej tematyki;

**rzetelności** – wypełnianie obowiązków z należytą starannością, sumiennie i terminowo, zgodnie z ich treścią, przestrzeganie reguł funkcjonowania kontrolowanej jednostki, dokumentowanie określonych działań lub stanów faktycznych zgodnie z rzeczywistością, bez pomijania określonych faktów i okoliczności.

<sup>6</sup> Akta kontroli, dowód nr 7 i 9 str. 24-39 i 42-43.

prawidłowości stosowania przepisów oraz procedur wewnętrznych w przedmiotowym zakresie. Sprawdzeniu podlegała również całość dokumentacji obejmującej przyjęte rozwiązania organizacyjno - funkcjonalne: wewnętrzny podział zadań Placówki Straży Granicznej w Bohukałach, szczegółowe zakresy obowiązków i uprawnień funkcjonariuszy kontrolowanej jednostki organizacyjnej, ewidencja funkcjonariuszy upoważnionych do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego w Placówce Straży Granicznej w Bohukałach oraz poziom, a także sposób sprawowania i dokumentowania nadzoru służbowego nad realizacją zadań w zakresie objętym kontrolą.

Ocenę końcową kontrolowanej działalności sporządzono w oparciu o wskazane powyżej kryteria, zakres i okres objęty kontrolą, przyjęte mierniki oraz oceny cząstkowe przy uwzględnieniu charakteru, przyczyn i następstw stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości, na podstawie czterostopniowej skali ocen obejmującej: ocenę pozytywną, ocenę pozytywną z uchybieniami, pozytywną z nieprawidłowościami i negatywną.<sup>7</sup>

**OGÓLNA OCENA (końcowa):** na podstawie ustaleń stanu faktycznego dokonanych w ramach poszczególnych obszarów kontrolowanej problematyki i udokumentowanych w aktach kontroli, uwzględniając przyjęte kryteria kontroli, realizację zadań objętych zakresem kontroli oceniono **pozytywnie z uchybieniem**.<sup>8</sup>

Ocena wynika z ustaleń stanu faktycznego dokonanych w znajdującej się w terytorialnym zasięgu działania Nadbużańskiego Oddziału Straży Granicznej – Placówce SG kat. III w Bohukałach, którą kieruje Komendant Placówki SG w Bohukałach, posiadający status terenowego organu Straży Granicznej.<sup>9</sup>

Ustalenia oraz oceny cząstkowe dotyczące poszczególnych obszarów objętych kontrolą przedstawiono poniżej.

### **1) Rozwiązania organizacyjno - funkcjonalne przyjęte w jednostce kontrolowanej w zakresie objętym tematem kontroli oraz przyjęte formy sprawowanego nadzoru służbowego.**

W ramach badanego obszaru, zespół kontrolerów dokonał szczegółowej analizy i weryfikacji przyjętych w jednostce kontrolowanej rozwiązań organizacyjno – funkcjonalnych w zakresie związanym z tematem, zakresem i celem kontroli. Dla osiągnięcia zamierzonego celu kontroli, sprawdzeniu poddano całość dostępnej dokumentacji odnoszącej się do rozwiązań organizacyjno - funkcjonalnych uwzględniających realizację zadań dotyczących nakładania grzywien w drodze mandatów karnego oraz prowadzenia gospodarki mandatowej, które stosowano w okresie objętym kontrolą tj. 1.01.2022r. - 30.06.2023r.

Kompetencje Straży Granicznej w zakresie rozpoznawania, zapobiegania i wykrywania przestępstw i wykroczeń oraz ścigania ich sprawców, wynikają wprost z przepisów ustawy z dnia 12 października 1990r. o *Straży Granicznej* (t.j. Dz.U. z 2023r., poz. 1080, z późn. zm.)<sup>10</sup>, w szczególności z art. 1 ust. 2 pkt 4.<sup>11</sup> Ponadto zgodnie z art. 11 ust. 1 pkt 6a ustawy

<sup>7</sup> Wprowadzenie do kontroli w administracji rządowej – Warszawa, marzec 2012r., str. 62.

<sup>8</sup> W czterostopniowej skali ocen przyjmuje się, że ocena **pozytywna z uchybieniami** ma zastosowanie wówczas gdy stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości nie miały zasadniczego wpływu na kontrolowaną działalność.

<sup>9</sup> § 21 pkt 18 regulaminu organizacyjnego stanowiącego załącznik do zarządzenia nr 45 Komendanta Głównego Straży Granicznej z dnia 11 kwietnia 2014r. w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego Komendzie Nadbużańskiego Oddziału Straży Granicznej im. 27 Wołyńskiej Dywizji Armii Krajowej z siedzibą w Chełmie (Dz. Urz. KGSG z 2014r., poz. 63, ze zm.).

<sup>10</sup> Zwana dalej ustawą o Straży Granicznej.

<sup>11</sup> Art. 1. ust. 2. Do zadań Straży Granicznej należy:

4) rozpoznawanie, zapobieganie i wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców, w zakresie właściwości Straży Granicznej, a w szczególności:

a) przestępstw i wykroczeń dotyczących zgodności przekraczania granicy państwowej z przepisami, związanych z jej oznakowaniem, wykonywaniem pracy przez cudzoziemców, prowadzeniem działalności gospodarczej przez cudzoziemców oraz powierzaniem wykonywania pracy cudzoziemcom, a także przestępstw określonych w art. 270 - 276 Kodeksu karnego dotyczących wiarygodności dokumentów uprawniających do przekraczania granicy państwowej, dokumentów uprawniających do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub dokumentów wymaganych do ich wydania,

b) przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych wymienionych w art. 134 § 1 pkt 1 Kodeksu karnego skarbowego,

c) przestępstw i wykroczeń pozostających w związku z przekraczaniem granicy państwowej lub przemieszczaniem przez granicę państwową towarów oraz wyrobów akcyzowych podlegających obowiązkowi oznaczania znakami akcyzy, jak również przedmiotów określonych w przepisach o broni i amunicji, o materiałach wybuchowych, o prekursorach materiałów wybuchowych podlegających ograniczeniom,

o Straży Granicznej funkcjonariusze, wykonując zadania, o których mowa w art. 1 ust. 2 posiadają uprawnienia do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego za wykroczenia.

Wykaz wykroczeń, za które funkcjonariusze Straży Granicznej, są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego oraz warunki i sposób wydawania funkcjonariuszom upoważnień do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego zostały określone w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych z 18 kwietnia 2014r. w sprawie wykroczeń, za które funkcjonariusze Straży Granicznej są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego (Dz. U. z 2023r., poz. 662 t.j.).<sup>12</sup>

Powyższe w sposób kompleksowy określono także w szczegółowym zakresie zadań terenowych organów Straży Granicznej, wynikających z treści zarządzenia nr 119 Komendanta Głównego Straży Granicznej z dnia 2 grudnia 2016r. w sprawie utworzenia placówek i dywizjonów Straży Granicznej, określenia ich terytorialnego zasięgu działania, a także określenia szczegółowego zakresu zadań terenowych organów Straży Granicznej oraz organizacji komend oddziałów, placówek i dywizjonów.<sup>13</sup> Zgodnie z ww. aktem do zadań Komendanta Placówki, w zakresie objętym kontrolą, w szczególności należy: planowanie, organizacja, kontrolowanie i kierowanie wykonywaniem przez podległych funkcjonariuszy zadań służbowych, w zakresie rozpoznawania, zapobiegania i wykrywania wykroczeń oraz ścigania ich sprawców, w zakresie właściwości Straży Granicznej, w tym wykroczeń pozostających w związku z przekraczaniem granicy państwowej; nadzór nad postępowaniami w sprawach o wykroczenia, w tym nad postępowaniami mandatowymi; planowanie, organizowanie i przeprowadzanie kontroli legalności wykonywania pracy przez cudzoziemców, prowadzenia działalności gospodarczej przez cudzoziemców oraz powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom; występowanie z wnioskiem do właściwego sądu rejonowego o ukaranie osób odpowiedzialnych za stwierdzone w toku kontroli naruszenia przepisów ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy lub ustawy o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanowiące wykroczenie; ujawnianie wykroczeń oraz ściganie ich sprawców, w tym nakładanie grzywien w drodze mandatu karnego.<sup>14</sup>

Ponadto, zgodnie z § 8 ust. 1 pkt 27 wspomnianego wyżej zarządzenia nr 119 Komendant Placówki, sprawuje nadzór nad realizacją obowiązków i uprawnień przez funkcjonariuszy i pracowników Straży Granicznej, określonych w ich szczegółowych zakresach obowiązków i uprawnień.

Ustalono, że szczegółowy zakres obowiązków i uprawnień kierownika jednostki kontrolowanej został określony w załączniku do decyzji nr 23 Komendanta Nadbużańskiego Oddziału Straży Granicznej z dnia 30 marca 2020r. w sprawie określenia właściwości zastępców Komendanta Oddziału i głównego księgowego oraz wprowadzenia szczegółowych zakresów obowiązków i uprawnień zastępców Komendanta Oddziału, głównego księgowego, kierowników komórek organizacyjnych, komendantów placówek, rzecznika prasowego, inspektora do spraw

---

o bibliotekach, o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, o narodowym zasobie archiwalnym, o przeciwdziałaniu narkomanii oraz o ewidencji ludności i dowodach osobistych,

d) przestępstw i wykroczeń określonych w ustawie z dnia 12 grudnia 2013r. o cudzoziemcach oraz w ustawie z dnia 13 czerwca 2003r. o udzieleniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2022r. poz. 1264 i 1383 oraz z 2023 r. poz. 185 i 547),

e) przestępstw przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu oraz przestępstw i wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji, pozostających w związku z wykonywaniem komunikacji lotniczej,

f) przestępstw określonych w art. 228, 229 i 231 Kodeksu karnego, popełnionych przez pracowników Straży Granicznej w związku z wykonywaniem czynności służbowych,

g) przestępstw określonych w art. 229 Kodeksu karnego, popełnionych przez osoby niebędące funkcjonariuszami lub pracownikami Straży Granicznej w związku z wykonywaniem czynności służbowych przez funkcjonariuszy lub pracowników Straży Granicznej,

h) przestępstw określonych w art. 190, 222, 223 i 226 Kodeksu karnego skierowanych przeciwko funkcjonariuszom Straży Granicznej podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych,

i) przestępstw określonych w art. 264a Kodeksu karnego, przestępstw i wykroczeń określonych w ustawie z dnia 15 czerwca 2012r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2021r. poz. 1745) oraz wykroczeń określonych w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2023r. poz. 735),

j) przestępstw określonych w art. 189a Kodeksu karnego i w art. 8 ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. - Przepisy wprowadzające Kodeks karny (Dz. U. poz. 554 i 1083, z 2009 r. poz. 1149 i 1589, z 2010 r. poz. 626 oraz z 2022 r. poz. 2600);

j) przestępstw określonych w art. 189a i art. 191b Kodeksu karnego i w art. 8 ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. - Przepisy wprowadzające Kodeks karny (Dz. U. poz. 554 i 1083, z 2009r. poz. 1149 i 1589, z 2010r. poz. 626 oraz z 2022r. poz. 2600);

<sup>12</sup> Akta prawny wydany na podstawie delegacji ustawowej zawartej w art. 95 § 4 kpow.

<sup>13</sup> (Dz. Urz. KGSG z 2016r., poz. 108 z póź. zm.). Zwane dalej Zarządzeniem nr 119 Komendanta Głównego Straży Granicznej.

<sup>14</sup> Zgodnie z § 5 pkt 4; § 9 ust. 1 pkt 2b, 12, 17, 19, 20, 25.

przeciwpożarowych Wydziału Kontroli, pracowników Zespół do spraw Bezpieczeństwa i Higieny Służby/Pracy Wydziału Kontroli, a także osób zajmujących stanowiska w zespole stanowisk samodzielnych (ze zm.) - Załącznik nr 26 - zakres obowiązków Komendanta Placówki SG w Bohukałach.<sup>15</sup>

W okresie objętym kontrolą, zadania poszczególnych komórek występujących w ramach struktury organizacyjnej jednostki kontrolowanej, znalazły odzwierciedlenie w ustalonym przez Komendanta Placówki SG w Bohukałach *Wewnętrznym podziale zadań Placówki Straży Granicznej w Bohukałach* z dnia 22.05.2020r., zatwierdzonym w dniu 04.06.2020r. przez Komendanta Nadbużańskiego Oddziału Straży Granicznej<sup>16</sup>.

Dokument w swojej treści odnosił się do struktury organizacyjnej jednostki oraz właściwości osób funkcyjnych, w tym podległości struktur wymienionych w etacie określonym zarządzeniem Komendanta Głównego Straży Granicznej. Zgodnie z ustalonym podziałem zadań, funkcjonariuszy i pracowników Placówki SG w Bohukałach zobligowano do wykonywania obowiązków i korzystania z uprawnień zgodnie z określonymi dla poszczególnych stanowisk szczegółowych zakresów obowiązków i uprawnień.<sup>17</sup> Pełnienie służby we wszystkich formach w sposób i na zasadach określonych w odrębnych przepisach (...). Zastępca Komendanta Placówki w Bohukałach podlega bezpośrednio komendantowi placówki. W czasie nieobecności komendanta placówki wykonuje jego obowiązki. Zastępca komendanta placówki koordynuje realizację zadań służbowych funkcjonariuszy referatu do spraw przestępstw i wykroczeń. Kierownik zespołu służby granicznej placówki w Bohukałach jest bezpośrednim przełożonym wszystkich funkcjonariuszy kierowanego zespołu służby granicznej i odpowiada za nadzór nad realizacją zadań przez podległych funkcjonariuszy. Kierownik zespołu służby granicznej i dyżurni operacyjni zespołu służby granicznej organizują i kierują pracą funkcjonariuszy placówki pełniących służbę w bezpośredniej ochronie granicy państwowej. Ujawnianie oraz ściganie sprawców przestępstw oraz wykroczeń, ze szczególnym uwzględnieniem przestępstw i wykroczeń, których ściganie pozostaje we właściwości rzeczowej Straży Granicznej – zostały przypisane do zadań wchodzącej w skład struktury Placówki SG komórki organizacyjnej tj. Zespołu Służby Granicznej<sup>18</sup> oraz referatu ds. przestępstw i wykroczeń.<sup>19</sup>

W okresie objętym kontrolą nadzór nad wykonywaniem zadań obejmujących przedmiot kontroli z tytułu zajmowanego stanowiska sprawował Komendant Placówki SG w Bohukałach. Natomiast w ramach struktury organizacyjnej do czynności nadzoru, koordynacji oraz realizacji czynności w ramach gospodarki mandatowej, wyznaczeni zostali:

- 1) Zastępca Komendanta Placówki SG w Bohukałach;<sup>20</sup>
- 2) Kierownik Zespołu Służby Granicznej Placówki SG w Bohukałach;<sup>21</sup>
- 3) st. kontroler ds. logistycznych Placówki SG w Bohukałach, w okresie objętym kontrolą wyznaczony do pełnienia funkcji inkasenta i obsługującego ██████████<sup>22</sup> (samodzielne stanowisko podległe bezpośrednio Komendantowi Placówki SG w Bohukałach);
- 4) st. kontroler zespołu służby granicznej Placówki SG w Bohukałach, w okresie objętym kontrolą wyznaczony do pełnienia funkcji inkasenta, w tym wykonywania w zastępstwie

<sup>15</sup> Akta kontroli, dowód nr 19 i 20 str. 67-75 i 76-80 verte. Zaktualizowany załącznikiem nr 3 do decyzji zmieniającej nr 31 Komendanta Nadbużańskiego Oddziału Straży Granicznej z dnia 7 kwietnia 2021r. Zgodnie ze wspomnianym załącznikiem do obowiązków kierownika jednostki kontrolowanej, w zakresie związanym z przedmiotem kontroli, należał m.in. organizowanie oraz nadzór nad ochroną granicy państwowej i zapewnieniem porządku publicznego w terytorialnym zasięgu działania (...); realizowanie zadań związanych z zapewnieniem porządku publicznego w zakresie właściwości Straży Granicznej w strefie nadgranicznej położonej w terytorialnym zasięgu działania (...); nadzór nad realizacją zakresu obowiązków i uprawnień, określonych dla funkcjonariuszy i pracowników; zorganizowanie i nadzorowanie stanu porządku publicznego w terytorialnym zasięgu działania Placówki w zakresie właściwości Straży Granicznej i bieżące podejmowanie stosownych do sytuacji działań prewencyjnych, a zwłaszcza: b) kontrolowanie przestrzegania przepisów prawa w strefie nadgranicznej; nadzór nad ujawnianiem wykroczeń oraz ściganie ich sprawców, w tym nakładaniem grzywien w drodze mandatów karnych; W celu zapewnienia sprawnej realizacji obowiązków określonych w ust. 2 Komendant PSG w Bohukałach posiada uprawnienia m.in. upoważnienia na piśmie podległych funkcjonariuszy i pracowników do załatwiania spraw i podejmowania decyzji w jego imieniu w ściśle określonych przez niego sprawach.

<sup>16</sup> Akta kontroli, dowód nr 5 str. 15-20.

<sup>17</sup> Zgodnie z § 1 ust. 5 - WPZ Placówki SG w Bohukałach.

<sup>18</sup> Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt. 11 - WPZ Placówki SG w Bohukałach.

<sup>19</sup> Zgodnie z § 2 ust.2 pkt. 2 i 12 - WPZ Placówki SG w Bohukałach.

<sup>20</sup> Akta kontroli, dowód nr 87 str. 278-281.

<sup>21</sup> Akta kontroli, dowód nr 53 str. 204-208.

<sup>22</sup> Akta kontroli, dowód 26 i 27 str. 110-113 i 114.

zadań st. kontrolera ds. Zabezpieczenia Logistycznego, a w szczególności prowadzenia gospodarki mandatowej zgodnie z wewnętrznymi wytycznymi;<sup>23</sup>

- 5) st. asystent Dyżurnego Operacyjnego Zespołu Służby Granicznej Placówki SG w Bohukałach, w okresie objętym kontrolą wyznaczony do pełnienia funkcji inkasenta, w tym wykonywania w zastępstwie zadań st. kontrolera ds. Zabezpieczenia Logistycznego, a w szczególności prowadzenia gospodarki mandatowej zgodnie z wewnętrznymi wytycznymi;<sup>24</sup>
- 6) służba dyżurna operacyjna.<sup>25</sup>

Czynności kontrolne poczynione w pozostałym zakresie wykazały, że szczegółowy zakres obowiązków i uprawnień funkcjonariuszy sprawujących w okresie objętym sprawdzeniem w zastępstwie inkasenta tj. starszego asystenta dyżurnego operacyjnego zespołu służby granicznej Placówki Straży Granicznej w Bohukałach oraz starszego kontrolera zespołu służby granicznej Placówki Straży Granicznej w Bohukałach, były aktualne na dzień podpisania oraz w ogólnym zakresie zawierał ustalony zakres czynności odnoszący się do obowiązków i uprawnień będących przedmiotem kontroli.

Z ustaleń kontroli wynika, że w jednostce kontrolowanej, zgodnie z wymogami wynikającymi z rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 kwietnia 2014r. w sprawie wykroczeń, za które funkcjonariusze Straży Granicznej są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego oraz wewnętrznych wytycznych nr [redacted] Komendanta Nadbużańskiego Oddziału Straży Granicznej z dnia 5 września 2016 r. w sprawie nakładania, dokumentacji i ewidencji grzywien za wykroczenia, ściąganych w postępowaniu mandatowym oraz wydawania i rozliczania bloczków mandatowych w Nadbużańskim Oddziale Straży Granicznej (ze zm.)<sup>26</sup>, wdrożono niżej opisane rozwiązania organizacyjne w zakresie gospodarki mandatowej.

W oparciu o ewidencje funkcjonariuszy upoważnionych do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego w Placówce Straży Granicznej w Bohukałach zarejestrowanej pod nr Rdet nr [redacted]<sup>27</sup> oraz weryfikację zbioru danych *Mandaty Karne* potwierdzono, że wszyscy funkcjonariusze jednostki kontrolowanej, którzy w okresie objętym kontrolą nałożyli grzywny w drodze mandatu karnego, ujęte w prowadzonej ewidencji *Mandaty Karne* Rdet Nr [redacted] 19<sup>28</sup> oraz w zestawieniach systemu [redacted], posiadali pisemne upoważnienia do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego, wydane w trybie § 3 ust. 1 pkt 2, ust. 2 i 3 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 kwietnia 2014r. w sprawie wykroczeń, za które funkcjonariusze Straży Granicznej są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego.<sup>29</sup> Powyższe umocowania w pełnym zakresie uprawniały do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego w terytorialnym zasięgu działania Oddziału.<sup>30</sup>

Wyznaczenie do funkcji inkasenta (m.in. przyjmowania wpłat za mandaty, wystawiania dowodów wpłaty i prowadzenia gospodarki mandatowej w systemie [redacted]), nastąpiło wg załącznika nr 3 wytycznych nr [redacted]. Od funkcjonariuszy wyznaczonych do pełnienia

<sup>23</sup> Akta kontroli, dowód nr 25 str. 104-109.

<sup>24</sup> Akta kontroli, dowód nr 24 str. 98-103.

<sup>25</sup> Akta kontroli, dowód nr 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82 str. 231-235, 236-239, 240-243, 244-248, 249-253, 254-259, 260-264, 265-270 str. 231-270.

<sup>26</sup> Zwane dalej wytycznymi nr 8/2016.

<sup>27</sup> Akta kontroli, dowód nr 41 str.171-178.

<sup>28</sup> Ewidencja wymagana § 5 wytycznych nr 8/2016.

<sup>29</sup> § 3. 1. Upoważnienie do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego wydaje:

- 1) Komendant Główny Straży Granicznej dla funkcjonariuszy pełniących służbę w Komendzie Głównej Straży Granicznej;
- 2) komendant oddziału Straży Granicznej dla funkcjonariuszy pełniących służbę w podległych mu jednostkach organizacyjnych;
- 3) komendant ośrodka Straży Granicznej dla funkcjonariuszy pełniących służbę w ośrodku Straży Granicznej.

2. Upoważnienie do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego zawiera:

- 1) datę wydania;
- 2) termin ważności i kolejny numer upoważnienia;
- 3) oznaczenie organu wydającego upoważnienie;
- 4) powołanie podstawy prawnej;
- 5) imię i nazwisko oraz numer ewidencyjny funkcjonariusza określony w legitymacji służbowej;
- 6) określenie wykroczeń, za które funkcjonariusz jest upoważniony do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego, poprzez odesłanie do przepisów § 2.

3. Upoważnienie do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego podpisuje i opatruje pieczęcią organ, który wydał to upoważnienie.

<sup>30</sup> Akta kontroli, dowód nr 22 str. 82-96.

funkcji inkasenta odebrano oświadczenia o odpowiedzialności materialnej wg wzoru stanowiącego załącznik nr 4 wytycznych nr [REDAKTION].<sup>31</sup> Wykonywanie czynności w zakresie gospodarki mandatowej w sposób ogólny zostało ujęte w określonych dla funkcjonariuszy zakresach obowiązków i uprawnień na zajmowanych stanowiskach.<sup>32</sup>

Fakt zastępstwa/nieobecności inkasenta dokumentowano zgodnie z wymogami § 10 ust. 6 wytycznych nr [REDAKTION] w formie protokołu zdawczo – odbiorczego wg wzoru stanowiącego załącznik nr 5 do wytycznych, na podstawie którego następowało przekazanie gotówki i druków ścisłego zarachowania osobie zastępującej.<sup>33</sup>

W wyniku prowadzonej kontroli w wewnętrznym podziale zadań Placówki Straży Granicznej w Bohukałach w rozdziale II (zadania komórek organizacyjnych Placówki Straży Granicznej w Bohukałach)<sup>34</sup> stwierdzono, że referat do spraw przestępstw i wykroczeń m.in. ma za zadanie prowadzenie nadzoru nad prawidłowością sporządzanej dokumentacji w zakresie karania sprawców wykroczeń. W otrzymanych wyjaśnieniach, które dotyczą ww. zapisu otrzymano odpowiedź od Zastępcy Komendanta Placówki SG w Bohukałach, który w danym czasie zastępował Komendanta jednostki kontrolowanej, że funkcjonariusze referatu do spraw przestępstw i wykroczeń na bieżąco dokonują wstępnej weryfikacji prawidłowości wystawienia mandatów karnych pod kątem formalnie - prawnym (prawidłowość ich wypełnienia, zastosowania odpowiednich aktów prawnych). Następnie o wykonaniu przedmiotowych sprawdzeń jest informowany, ustnie Komendant Placówki SG w Bohukałach lub jego zastępca. Dodatkowo Zastępca Komendanta Placówki SG w Bohukałach, zapoznaje się raz w miesiącu ze zbiorem *Mandaty Karne* oraz dokonuje oceny poprawności wpisów.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że funkcjonariusz Placówki SG w Bohukałach od dnia 1 kwietnia 2022r. zajmuje stanowisko starszego kontrolera [REDAKTION] Placówki SG w Bohukałach<sup>35</sup>, a z aneksu do szczegółowego zakresu obowiązków i uprawnień z dnia 18.05.2022r.<sup>36</sup> wynika, że zajmuje stanowisko kontrolera zespołu służby granicznej Placówki SG w Bohukałach. W związku z powyższym zespół kontrolerów zadał pytanie o wyjaśnienie rozbieżności.

Zastępca Komendanta Placówki SG w Bohukałach wyjaśnił, że funkcjonariusz od dnia 15.03.2012r. zajmował stanowisko kontrolera zespołu kontroli ruchu granicznego, od dnia 1.07.2015r. zajmował stanowisko starszego kontrolera zespołu służby granicznej, a od dnia 1.04.2022r. zajmując stanowisko starszego kontrolera ds. [REDAKTION].<sup>37</sup>

Ponadto Zastępca Komendanta Placówki SG w Bohukałach stwierdził, że stwierdzony stan rzeczy jest tzw. „omyłką pisarską”, w wyniku której błędnie wpisano stanowisko służbowe funkcjonariusza.<sup>38</sup>

Wyjaśnienia kierownika jednostki kontrolowanej, zostały uznane za wystarczające. Niemniej jednak stwierdzony w kontrolowanym obszarze przypadek należy zakwalifikować w kategorii uchybienia, które nie wywarło negatywnego wpływu na kontrolowaną działalność, ale miało wpływ na przyjęte kryteria kontroli.

Czynności kontrolne potwierdziły dodatkowo, że funkcjonariusze uczestniczący w procesie dokumentowania czynności objętych kontrolą, w tym inkasent, osoby zastępujące inkasenta, służba dyżurna operacyjna Placówki SG w Bohukałach oraz funkcjonariusze [REDAKTION] Placówki SG w Bohukałach, posiadali niezbędne umocowania i dostęp do zbiorów danych i prowadzonej ewidencji mandatów karnych.

Zagadnienie obejmujące poziom sprawowanego nadzoru przez kierownictwo jednostki kontrolowanej, nad realizacją zadań i dokumentowaniem czynności objętych kontrolą, zostało przedstawione i ocenione w dalszej części dokumentu.

Biorąc pod uwagę dokonane ustalenia, badany obszar cząstkowy z uwagi

<sup>31</sup> Akta kontroli, dowód nr 29, 30, 31, 32, str. 122-125.

<sup>32</sup> Zgodnie z § 10 ust. 3 wytycznych nr 8/2016.

<sup>33</sup> Akta kontroli, dowód nr 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70 str. 210-225.

<sup>34</sup> § 2 ust. 2 pkt. 12 – WPZ Placówki SG w Bohukałach.

<sup>35</sup> Akta kontroli, dowód nr 49 str. 194-198.

<sup>36</sup> Akta kontroli, dowód nr 50 str. 199-200.

<sup>37</sup> Akta kontroli, dowód nr 84 str. 273-274.

<sup>38</sup> Akta kontroli, dowód nr 88 str. 282.



na stwierdzone uchybienie natury organizacyjnej, które miało wpływ na przyjęty miernik i kryteria kontroli, oceniono **pozytywnie z uchybieniem**.

### **1. Legalność i rzetelność realizacji zapisów obowiązujących aktów prawnych, w tym wewnętrznych w zakresie procedur związanych z dokumentowaniem i ewidencją grzywien w drodze mandatu karnego nałożonych przez uprawnionych funkcjonariuszy w postępowaniu mandatowym oraz prowadzonej gospodarki mandatowej.**

Główne źródło prawa w zakresie wykroczeń stanowi ustawa z dnia z dnia 24 sierpnia 2001r. *Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia* (Dz. U. z 2022r., poz. 1124 j.t.).

Wymieniony akt prawny wymienia trzy rodzaje postępowań, tj. zwyczajne, przyspieszone i nakazowe, w których sąd orzeka merytorycznie (na posiedzeniu lub rozprawie), podejmując rozstrzygnięcie w kwestii odpowiedzialności obwinionego za zarzucone mu wykroczenie. Ustawodawca przewidział natomiast sytuację, w której w wypadkach wskazanych w ustawie i na zasadach w niej określonych uprawniony organ może nałożyć grzywnę w drodze mandatu karnego.

W przypadku każdego ze wskazanych trybów muszą zostać spełnione przesłanki pozytywne, a także nie mogą występować przesłanki negatywne ogólne. W związku z trybami szczególnymi występują przesłanki szczególne, które stanowią o możliwości toczenia się procesu w tym trybie zamiast w trybie postępowania zwyczajnego. Nakładanie grzywny w drodze mandatu karnego, choć stanowi rozstrzygnięcie w przedmiocie odpowiedzialności za wykroczenie, nie jest orzekaniem w przedmiocie procesu i stanowi pozasądowe postępowanie o charakterze zastępczym i warunkowym.

Do cech charakteryzujących postępowania mandatowe należy umiarkowany formalizm polegający na tym, że nie wydaje się decyzji o jego wszczęciu, czynności nie są protokołowane, brak kontradiktoryjności tego trybu, organ ujawniający wykroczenie jest również uprawniony do nałożenia grzywny, brak środka zaskarżenia. Jednocześnie cechą charakterystyczną tego postępowania jest jego konsensualność, która polega na bezwzględnym uzależnieniu możliwości nałożenia grzywny w drodze mandatu karnego od zgody sprawcy wykroczenia na zastosowanie tego trybu. Ewentualny brak zgody sprawcy wykroczenia skutkuje skierowaniem sprawy do sądu poprzez złożenie wniosku o ukaranie przez organ uprawniony do występowania w charakterze oskarżyciela publicznego (T. Grzegorzczak, *Kodeks postępowania w sprawach ...*, s. 64 - 65; A. Marek, *Prawo wykroczeń ...*, s. 211; Z. Świda [w:] M. Bojarski, Z. Świda, *Podstawy materialnego i procesowego ...*, s. 299).

Postępowanie mandatowe ma charakter karny w szerokim znaczeniu, a jego celem jest ustalenie odpowiedzialności prawnej osoby obwinionej o popełnienie czynu będącego wykroczeniem (Wyrok TK z 15.07.2014r., K 23/13, OTK-A 2014/7, poz. 72).

Na mocy ustawy szczególnej uprawnienia do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego funkcjonariusze Straży Granicznej mają na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 6a ustawy z dnia 12 października 1990r. o Straży Granicznej.

Jak wynika z ustaleń kontroli, w okresie objętym kontrolą 1.01.2022r. - 30.06.2023r. funkcjonariusze Placówki SG w Bohukałach nałożyli grzywny w drodze mandatu karnego w ilości [REDAKTOWANO] mandatów na łączną kwotę [REDAKTOWANO] złotych.<sup>39</sup>

Prawidłowość postępowania w zakresie dokumentacji i ewidencji grzywien oraz zapotrzebowania, wydawania i rozliczania bloczków mandatowych, poddano weryfikacji w oparciu o wymogi:

- 1) Rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 lutego 2002r. w sprawie nakładania grzywien w drodze mandatu karnego (Dz.U. z 2017r., poz. 613 ze zm.);
- 2) Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 26 stycznia 2016r. w sprawie postępowania w zakresie formularzy mandatu karnego, mandatów karnych generowanych przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego, grzywien nakładanych w drodze mandatu karnego oraz podmiotów nabywających odpłatne formularze mandatu karnego (Dz. U. z 2021r., poz. 1349 t.j.);

<sup>39</sup> Akta kontroli, dowód nr 2 i 7 str. 4-5 i 24-25.



- 3) Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 15 września 2022r. w sprawie ewidencji kierujących pojazdami naruszających przepisy ruchu drogowego (Dz. U. z 2022r., poz. 1951 t.j.);
- 4) Rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 24 listopada 2003r. w sprawie wysokości grzywien nakładanych w drodze mandatów karnych za wybrane rodzaje wykroczeń (Dz. U. z 2013r., poz. 1624 t.j.);
- 5) wewnętrznych wytycznych nr [REDAKTOR] Komendanta NOSG z dnia 5 września 2016r. w sprawie nakładania, dokumentacji i ewidencji grzywien za wykroczenia, ściąganych w postępowaniu mandatowym oraz wydawania i rozliczania bloczków mandatowych w Nadbużańskim Oddziale Straży Granicznej ze zm.

Wynik ustaleń przedstawiono poniżej:

W okresie objętym kontrolą dokumentowanie i ewidencja grzywien w drodze mandatu karnego nałożonych przez uprawnionych funkcjonariuszy w postępowaniu mandatowym odbywało się w polach odcinków mandatów karnych, które to informacje podlegały ewidencji w zbiorze danych *Rejestr Mandaty Karne* Rdet Nr [REDAKTOR]<sup>40</sup>

Niezależnie od wymienionych i opisanych w niniejszym obszarze częściowym uchybienia o charakterze organizacyjnym, w trakcie kontroli potwierdzono, że w okresie objętym sprawdzeniem grzywiny nałożone w drodze mandatu karnego (gotówkowego/kredytowanego), w pełnym zakresie mieściły się w granicach uprawnień Straży Granicznej wynikających z rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 kwietnia 2014r. w sprawie wykroczeń, za które funkcjonariusze Straży Granicznej są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego, w tym zostały nałożone w wysokości zgodnej z przepisami wynikającymi z ww. aktu prawnego.

Ustalono, że funkcjonariusz pełniący funkcję inkasenta pobierał bloczki mandatu karnego na podstawie zapotrzebowania wg wzoru stanowiącego załącznik nr 6 do wytycznych nr [REDAKTOR]. W okresie objętym kontrolą, zgodnie z § 20 wytycznych nr [REDAKTOR] Komendanta Nadbużańskiego Oddziału Straży Granicznej z dnia 05 września 2016r. zostały uzgodnione z Placówkami stany bloczków na dzień 31 grudnia 2021r. i na dzień 31 grudnia 2022r. Placówka SG w Bohukałach dokonała powyższych uzgodnień stanów bloczków w dniu 03 stycznia 2022r. i w dniu 02.01.2023r.<sup>41</sup>

W oparciu o dokumentację pozyskaną na potrzeby kontroli ustalono, że inkasent Placówki SG w Bohukałach prowadził *Księgę Druków Ścisłego Zarachowania Placówki Straży Granicznej w Bohukałach* wg Rdet Nr [REDAKTOR] 8/10, w której dokumentowano pobranie i rozliczenie bloczków z Pionu Głównego Księgowego NOSG. Potwierdzono, że wpisy ewidencji były chronologiczne, czytelne, bez skreśleń i poprawek, w tym zgodne z danymi pozyskanymi z komórki finansowej.<sup>42</sup>

W Placówce SG w Bohukałach prowadzono *Ewidencję pobranych i rozliczonych bloczków mandatu karnego* Wg Rdet Nr [REDAKTOR], w której funkcjonariusze pobierający bloczki od inkasenta, z chwilą pobrania potwierdzali ich odbiór własnoręcznym podpisem, stwierdzając tym samym przyjęcie odpowiedzialności za powierzone druki oraz środki pieniężne wynikające z nałożenia grzywiny, w tym zobowiązywali się do terminowego rozliczania odcinków formularza, bloczka i środków pieniężnych oraz do zabezpieczenia bloczka przed zniszczeniem i zgubieniem.<sup>43</sup>

Nałożenie mandatu karnego ewidencjonowano w rejestrze „Mandaty karne”, do którego wprowadzano szczegółowe dane dot. nałożonych mandatów karnych oraz kwoty nałożonych mandatów (ewidencjonowano serię i nr formularza mandatu karnego, którego dot. deponowana kwota środków pieniężnych). Po zakończeniu służby i powrocie do placówki funkcjonariusz każdorazowo rozliczał się ze środków pieniężnych uzyskanych z nałożenia mandatów karnych gotówkowych razem z usuniętym formularzem z bloczka lub samego usuniętego formularza przy

<sup>40</sup> Akta kontroli, dowód nr 22 str. 82-96 - ewidencja wymagana § 5 wytycznych nr [REDAKTOR].

<sup>41</sup> Akta kontroli, dowód nr 7 str. 24-25.

<sup>42</sup> Akta kontroli, dowód nr 4 str. 11-14.

<sup>43</sup> Akta kontroli, dowód nr 3 str. 6-10 – wg wzoru załącznika nr 7 do wytycznych nr [REDAKTOR].

wypisaniu mandatu karnego kredytowanego i sporządzonych kart Mrd-5 do właściwej jednostki Policji.

Z informacji przekazanych z jednostki kontrolowanej wynika dodatkowo, że ewidencja w postaci *Książki depozytu bloczków mandatów karnych i środków pieniężnych*, zgodna z aktualnym wzorem wynikającym z wytycznych nr 1 Komendanta Nadbużańskiego Oddziału SG z dnia 31 stycznia 2019r. (zmieniających wytyczne nr [REDAKTED]) została wprowadzona do stosowania, przed rozpoczęciem kontroli.<sup>44</sup>

Z dokonanej analizy dokumentacji udostępnionej na potrzeby kontroli wynika, że po przyjęciu środków pieniężnych od funkcjonariuszy, inkasent sporządzał dowody wpłat gotówki w dwóch egzemplarzach. Poprawność sporządzenia i kompletność zbiorczych dowodów wpłaty potwierdzono na podstawie dokumentacji zestawień systemu [REDAKTED] i uwierzytelniono danymi PGK.<sup>45</sup>

Funkcjonariusz pełniący funkcję inkasenta w sposób bieżący przyjmował środki finansowe z nałożonych mandatów karnych gotówkowych oraz wprowadzał mandaty do systemu [REDAKTED] z zachowaniem terminów wynikających z wewnętrznych wytycznych. Środki finansowe z nałożonych mandatów rozliczane były przez inkasenta dwa razy w miesiącu w placówce pocztowej. Dokumentację dotyczącą nałożonych mandatów gotówkowych i kredytowanych terminowo dostarczano do komórki finansowej. Rozliczeń z pobranych i wykorzystanych bloczków mandatowych w Placówce SG w Bohukałach, dokonywano w formie papierowej.<sup>46</sup> W obszarze terminowości rozliczeń, w okresie objętym sprawdzeniem, nie stwierdzono uchybień.

W okresie objętym kontrolą, zgodnie z § 20 ust. 2 wytycznych nr [REDAKTED], stany bloczków mandatów karnych na dzień 31 grudnia 2021r. i na dzień 31 grudnia 2022r. Placówka SG w Bohukałach dokonała powyższych uzgodnień stanów bloczków w dzień 03.01.2022r. i w dniu 02.01.2023r. Stan bloczków posiadanych przez Placówkę SG w Bohukały wynosiła na dzień 01 stycznia 2022r. [REDAKTED] sztuk. Od 01 stycznia 2022r. do 30 czerwca 2023r. rozliczono [REDAKTED] 4 sztuk bloczków oraz pobrano [REDAKTED] 10 szt. bloczków. Stan bloczków posiadanych przez Placówkę SG w Bohukałach na dzień 30 czerwca 2023r. wynosi [REDAKTED] sztuk.

W wyniku analizy i weryfikacji wpisów w dokumentacji służbowej i prowadzonej ewidencji, w postaci:

✓ Rejestru Mandaty Karne Rdet Nr [REDAKTED],<sup>47</sup>

- stwierdzono uchybienia o charakterze formalnym, które przed prowadzoną kontrolą zostało stwierdzone przez komórkę merytoryczną WOŚ NOSG, w trakcie realizowanych w dniu 21.09.2022r. czynności koordynacyjnych<sup>48</sup>. Za poddany koordynacji okres, stwierdzono jeden przypadek, nie wskazania związku z prawem o ruchu drogowym w sytuacji zastosowania kwalifikacji prawnej z art. 97 kodeksu wykroczeń.<sup>49</sup>

Dodatkowo stwierdzono, że w ww. zbiorze w rubryce ukarania z podaniem podstawy prawnej lp. 1-2 (rok 2022) znajduje się zastosowanie art. 18d ustawy z dnia 12 października 1990r. o ochronie granicy państwowej bez związku z art. 54 kodeksu wykroczeń. W wyjaśnieniach uzyskanych od Komendanta Placówki SG w Bohukałach otrzymano rekomendację Wydziału Operacyjno - Śledczego NOSG, która obliguje Placówki NOSG do stosowania kwalifikacji prawnej z art. 18d ustawy z dnia 12 października 1990r. o ochronie granicy państwowej. Dodatkowo kontrolowana jednostka udostępniła stanowisko ZOŚ KGSG, z którego również wynika, że należy stosować ww. kwalifikację prawną czynu.<sup>50</sup>

W toku kontroli potwierdzono, że na sprawców wykroczeń nakładano liczbę punktów karnych zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 15 września 2022r. w sprawie ewidencji kierujących pojazdami naruszających przepisy ruchu drogowego (Dz. U. z 2022r., poz. 1951 t.j.). Daty przesłania kart rejestracji Mrd-5 widniały

<sup>44</sup> Akta kontroli, dowód nr 23 str. 97 książka depozytu bloczków mandatów karnych i środków pieniężnych, wg. Rdet nr [REDAKTED]

<sup>45</sup> Akta kontroli, dowód nr 7 str. 24-39.

<sup>46</sup> Zgodnie z § 15 i 16 wytycznych nr [REDAKTED]. Zestawienia, o których mowa w § 16 ust. 2 wytycznych nr [REDAKTED] (mandaty gotówkowe/kredytowane).

<sup>47</sup> Akta kontroli, dowód nr 22 str. 82-96.

<sup>48</sup> Akta kontroli, dowód nr 43 str. 180.

<sup>49</sup> Akta kontroli, dowód nr 46 str. 185 - Mandat karny gotówkowy zaewidencjonowany pod poz. 22 w rejestrze „Mandaty karne”.

<sup>50</sup> Akta kontroli, dowód nr 39 str. 167-168.

w kolumnie 6 zbioru danych „Mandaty Karne”. Od dnia wejścia w życie tj. 17 września 2022r. ww. aktu prawnego do ewidencji prowadzonej w formie elektronicznej w systemach teleinformatycznych Policji, gromadzono informację dotyczącą naruszeń przepisów ruchu drogowego również w przypadku kierowców niemających stałego miejsca zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej co jest zgodne z § 7 pkt. 4 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 15 września 2022r. w sprawie ewidencji kierujących pojazdami naruszających przepisy ruchu drogowego.

Jak wynika z ustaleń kontroli, w okresie objętym weryfikacją, nie wystąpiły przypadki odmowy przyjęcia mandatu karnego lub nieuiszczenia w wyznaczonym terminie grzywny nałożonej mandatem zaocznym tj. sytuacje wystąpienia przez organ do sądu z wnioskiem o ukaranie. Powyższe potwierdzono w oparciu o informacje Placówki SG w Bohukałach oraz dane statystyczne [REDAKTOWANE] (strona intranetowa Zarządu Operacyjno - Śledczego).<sup>51</sup>

Zgodnie z przyjętymi rozwiązaniami wynikającymi z § 9 pkt 3 lit. a-d wytycznych nr [REDAKTOWANE] obowiązki i uprawnienia w zakresie nadzoru służbowego realizacji zadań związanych z tematem kontroli posiadał Komendant Placówki SG w Bohukałach, jako przełożony zobligowany do organizacji i bieżącej kontroli prowadzenia gospodarki mandatowej, przestrzegania przez podległych funkcjonariuszy obowiązujących przepisów związanych z gospodarką mandatową oraz ścisłego przestrzegania terminów rozliczania formularzy nałożonych mandatów karnych i odpowiadających im środków pieniężnych, w tym wykorzystanych bloczków.

Potwierdzono, że w ramach nadzoru służbowego Komendant Placówki SG w Bohukałach, Zastępca Komendanta Placówki SG w Bohukałach oraz Kierownik Zespołu Służby Granicznej Placówki SG w Bohukałach okresowo zapoznawali się ze zbiorem danych Mandaty Karne, co dokumentowano raz w miesiącu w formie stosownej adnotacji odnośnie właściwego nakładania grzywien w drodze mandatu karnego.<sup>52</sup> Celem powyższego był nadzór nad poprawnością nakładania i dokumentowania grzywien w drodze mandatu karnego.

Na podstawie ustaleń dokonanych w trakcie kontroli stwierdzono, że w jednostce kontrolowanej wprowadzono odpowiednie rozwiązania organizacyjno – funkcjonalne i warunki do sprawnego nadzoru służbowego nad problematyką podlegającą kontroli.

Do czynności nadzoru służbowego wyznaczono również komórki organizacyjne Komendy Oddziału tj. Wydział Operacyjno – Śledczy NOSG<sup>53</sup> oraz Pion Głównego Księgowego NOSG<sup>54</sup>. Na potrzeby kontroli zwrócono się do ww. komórek organizacyjnych, jako merytorycznych w sprawie o przekazanie informacji o ewentualnie przeprowadzonych w przyjętym okresie nadzorach lub czynnościach innego rodzaju ze wskazaniem ewentualnych wniosków/uwag lub rekomendacji sformułowanych w ich trakcie. Z informacji przekazanych przez Wydział Operacyjno - Śledczy NOSG wynika, że komórka organizacyjna w okresie objętym sprawdzeniem prowadziła [REDAKTOWANE] czynności koordynacyjną z zakresu postępowań mandatowych w Placówce SG w Bohukałach.

Z informacji przesłanych z komórki finansowej wynika natomiast, że w wyniku terminowych rozliczeń wykorzystanych bloczków oraz środków z nałożonych grzywien w drodze mandatów karnych gotówkowych i sprawdzeń (porównania) stanów ilościowych bloczków, w okresie objętym kontrolą nie stwierdzono uwag ani uchybień.

W oparciu o powyższe, kontrolowany obszar dotyczący legalności i rzetelności zapisów obowiązujących aktów prawnych, w tym wewnętrznych, w zakresie:

- ✓ zapotrzebowania i rozliczania bloczków mandatowych **oceniono pozytywnie**;
- ✓ dokumentowania i ewidencji grzywien w drodze mandatu karnego nałożonych

<sup>51</sup> <http://portal.strazgraniczna.pl/dokumenty-sg/dokumenty-ksgs/dokumenty-zos> (dokumenty-wydzial-iv-ewidencji-i-przetwarzania-danych).

<sup>52</sup> Zgodnie z obowiązkiem wynikającym z § 5 ust. 3 wytycznych nr [REDAKTOWANE].

<sup>53</sup> Zgodnie z § 9 pkt 1 lit. a i b – W zakresie nadzoru służbowego Wydział Operacyjno – Śledczy przeprowadza okresowe czynności koordynacyjne, w których uwzględnia się dokumentowanie i ewidencję grzywien za wykroczenia ścigane w postępowaniu mandatowym; przeprowadza czynności koordynacyjne w zakresie zleconym przez Komendanta Oddziału.

<sup>54</sup> Zgodnie z § 9 pkt 2 lit. a i b – W zakresie nadzoru służbowego Pion Głównego Księgowego sprawdza (porównuje) stan ilościowy bloczków w oparciu o dokumentację gromadzoną przez Placówki SG i właściwe wydziały; przeprowadza inne czynności mieszczące się we właściwości komórki organizacyjnej w zakresie zleconym przez Komendanta Oddziału.

- ✓ przez uprawnionych funkcjonariuszy w postępowaniu mandatowym **oceniono pozytywnie**;  
rozliczenia środków pieniężnych uzyskanych z tytułu nałożonych grzywien, z uwagi na przyjęty sposób deponowania środków pieniężnych, na poziomie jednostki kontrolowanej, **oceniono pozytywnie**.

Wynik poczynionych w trakcie kontroli ustaleń w całym badanym obszarze działalności jednostki kontrolowanej oceniono **pozytywnie z uchybieniem**.

Zaznaczyć przy tym należy, że czynności kontrolne nie wykazały aby stwierdzone i opisane w niniejszym dokumencie odstępstwo od stanu pożądanego, wpłynęły negatywnie na kontrolowaną działalność, skutkowały nieważnością podjętych czynności lub wpływały na wydane rozstrzygnięcia.

#### **IV. Zalecenia i wnioski pokontrolne:**

Treść zaleceń stanowi o konieczności wdrożenia działań naprawczych i usprawniających w zakresie uchybienia formalnego wynikającego z ustaleń poczynionych w trakcie czynności kontrolnych.

Mając na uwadze ustalenia kontroli, w celu wyeliminowania stwierdzonego uchybienia oraz usprawnienia działalności kontrolowanej jednostki w obszarze prawidłowego wypełniania dokumentacji mandatowej oraz poprawy skuteczności nadzoru służbowego w kontrolowanym zakresie polecam, określić zakres obowiązków i uprawnień funkcjonariusza Placówki Straży Granicznej w Bohukałach, który będzie zgodny z zajmowanym stanowiskiem oraz realizowanymi zadaniami służbowymi.

**V. Informację o wykonaniu zaleceń lub wykorzystaniu wniosków, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia należy przedłożyć w terminie 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego, za pośrednictwem Naczelnika Wydziału Kontroli Nadbużańskiego Oddziału Straży Granicznej.**

**VI. Zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.**

**VII. Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których egzemplarz nr 1 jest przeznaczony dla kierownika jednostki kontrolowanej.**

KOMENDANT  
Nadbużańskiego Oddziału Straży Granicznej  
im. 27 Woleńskiej Dywizji AK  
gen. bryg. SG Jacek SZCZACHOR

.....  
podpis kierownika jednostki kontrolującej

*Wyrażam zgodę na udostępnienie w BIP po  
anonimizacji podstawie § 4 ust. 1 Decyzji Komendanta  
NOSTK nr 55 z dn. 19.06.2017r.*

Wykonano w 2 egzemplarzach

Egz. nr 1 – Komendant PSG w Bohukałach

Egz. nr 2 – ad. acta

Sporządził i wykonał: zespół kontrolerów, tel. 6655270

Dnia 2.10.2023r.

NACZELNIK  
Wydziału Kontroli  
Nadbużańskiego Oddziału Straży Granicznej  
im. 27 Woleńskiej Dywizji AK  
ppłk SG Janusz KORKOSZ